

Ajut extraordinari per a persones treballadores afectades per un EERTO o amb contracte fix discontinu

Avaluació del disseny, la implementació i l'impacte

Nom de l'informe

Avaluació del disseny i de la implementació dels Ajuts i subvencions COVID-19 desplegats per la Generalitat de Catalunya; The impact of ERTOS on consumption in Catalonia: an evaluation using bank accounts

Àmbit

Promoció econòmica

Tipus d'avaluació

Disseny, implementació i impacte

Objectiu

Avaluar la implementació del procés d'atorgament i l'impacte en el consum de les persones beneficiàries.

Avaluació encarregada pel Departament d'Economia i Hisenda - Generalitat de Catalunya

Avaluació realitzada per

Ivàlua, Daleph, Caixabank Research i UPF

Analistes

Laura López, Nerea Frías, Jordi Sanz, Mireia Borrell-Porta, Emma Rue^a, Laia Pi^a, Luis Fernández^a, Daniel Plata^a, Oriol Aspachs^b, Flora Bolonyai^b, Alberto Graziano^b, Josep Mestres^b, Jose G. Montalvo^c, Marta Reynal-Querol^c

^a Daleph ^b Caixabank Research ^c UPF

Durant la pandèmia de la COVID-19 es van decretar mesures per limitar la mobilitat que van acabar perjudicant el sector econòmic i productiu. El govern estatal va implementar els EERTO, per tal de mantenir els llocs de treball de les persones treballadores per compte aliè amb contracte suspès. Per millorar la seva situació financera, la Generalitat va crear un ajut extraordinari com a complement als EERTO.

En què consistia l'ajut i quin era el seu objectiu?

L'ajut consistia en una transferència monetària d'entre 600-900€ dependent de la convocatòria i del nombre de dies que la persona treballadora portés en EERTO. El pressupost total de l'ajut va ser de 172 milions d'euros.

L'objectiu era contribuir a pal·liar la pèrdua d'ingressos de les persones beneficiàries, i l'ajut actuava com un complement a la prestació per desocupació vinculada als EERTO.

Com ha funcionat l'ajut?

L'ajut va arribar al 74% de les persones que es trobaven en EERTO durant el període requerit per les dues convocatòries (desembre del 2020 i maig del 2021).

En concret, les convocatòries de març i juliol del 2021, van concedir l'ajut a 215.657 persones treballadores. Els agents entrevistats destaquen l'actuació de l'administració per la seva voluntat d'arribar a les persones afectades; tanmateix, també opinen que l'import de la quantia no era gaire elevat i que no va suposar cap canvi significatiu.

Quin impacte ha tingut?

L'ajut va generar un impacte en la despesa i el consum d'aproximadament 100€ addicionals, un efecte que desapareix a les sis setmanes.

L'ajut va tenir una bona acollida entre els agents, tot i que els efectes van ser limitats i en el curt termini.

Problemàtica i intervenció

Les limitacions a la mobilitat van provocar que empreses i negocis no considerats essencials veiessin la seva activitat aturada o restringida durant els mesos de més afectació. Per evitar la pèrdua dels llocs de treball afectats per les restriccions, les empreses es van poder acollir als ERTO, els Expedients de Regulació Temporal d'Ocupació, que mantenien la persona treballadora vinculada a la Seguretat Social i donaven una prestació que substituïa al salari durant la suspensió del contracte. Així s'esperava que un cop reactivat el consum i la capacitat productiva, les persones treballadores deixarien de cobrar els ERTO i es reincorporarien al seu lloc de treball. Per tal de compensar la pèrdua d'ingressos, la Generalitat va desplegar aquest ajut, complementari al cobrament de la prestació estatal vinculada als ERTO.

Els efectes de la pandèmia en la població treballadora

El decret de l'estat d'alarma i les restriccions imposades a l'activitat empresarial van originar problemes alhora de mantenir els llocs de treball dels negocis. Acollir-se als ERTO va suposar un canvi per aquells més afectats que els va permetre sobreviure i mantenir el personal. Tanmateix, els ERTO només cobrien un percentatge del salari, de manera que les persones treballadores van veure disminuïts els seus ingressos mensuals afectant al seu poder adquisitiu.

La teoria del canvi de l'ajut

Les transferències econòmiques de l'ajut volien millorar la situació financera de les persones treballadores que estaven acollides als ERTO i compensar la pèrdua d'ingressos. L'objectiu final era ajudar a que aquestes persones poguessin fer front a les despeses que continuaven fent i mantenir el seu nivell de consum habitual.

Principals característiques de l'ajut

Quan?

Es van decretar dues convocatòries, la primera al març del 2021 i la segona a juliol del mateix any, totes dues compatibles entre sí.

Per a qui?

Destinat a persones treballadores que es trobessin en situació d'ERTO:

- Al desembre del 2020 per la convocatòria de març.
- Al maig del 2021 per la convocatòria de juliol.

Quant?

La quantia era no condicionada i fixa establerta en trams segons els dies que la persona es trobava en ERTO. Per la convocatòria de març del 2021 aquesta era:

- D'1 a 90 dies → 600€
- De 91 a 150 dies → 700€
- De 151 a 120 dies → 800€
- De 211 a 293 dies → 900€

En canvi, per la convocatòria de juliol aquesta estava delimitada únicament als dos primers trams. El pressupost total de la primera convocatòria va ser de 105 milions d'euros, i la segona de 67 milions. Per totes dues convocatòries, la quantia mitjana de l'ajut s'estima en 666€.

Avaluació

L'avaluació de la implementació ha dut a terme l'anàlisi de la cobertura, la suficiència dels recursos, el funcionament tècnic i el valor afegit de l'ajut segons les perspectives dels agents involucrats en el seu disseny i execució. Per la seva banda, l'avaluació de l'impacte ha analitzat els efectes de l'ajut sobre la despesa total i segons categories de consum – inclosa l'extracció d'efectiu – de les persones beneficiàries durant les setmanes posteriors a l'arribada de l'ajut. La metodologia emprada en aquest cas ha estat les dobles diferències esglaonades.

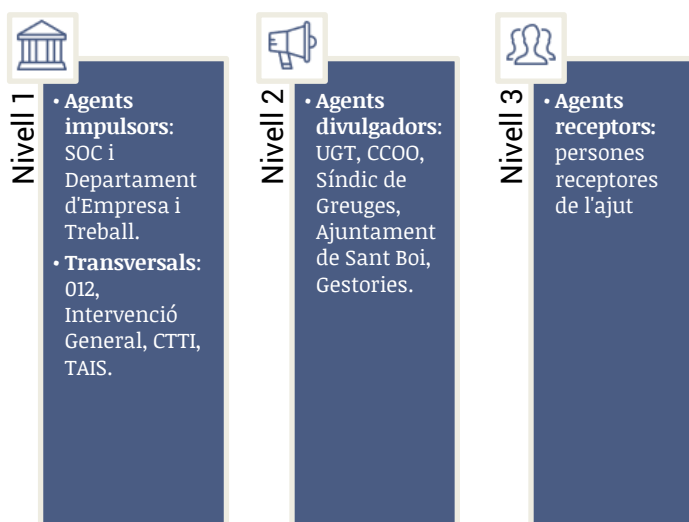
Avaluació de la implementació

Al llarg de l'informe s'han emprat tècniques per la recollida d'informació qualitativa sobre els següents aspectes de l'ajut:

- La **cobertura**.
- La **suficiència** dels recursos econòmics i dels imports atorgats.
- El **funcionament tècnic** de l'ajut.
- El **valor afegit** que va representar per a les persones receptores.

El treball de camp ha consistit en entrevistes semiestructurades i grups de discussió amb agents destacats en el procés de disseny i implementació dels ajuts.

Figura 1. Agents entrevistats

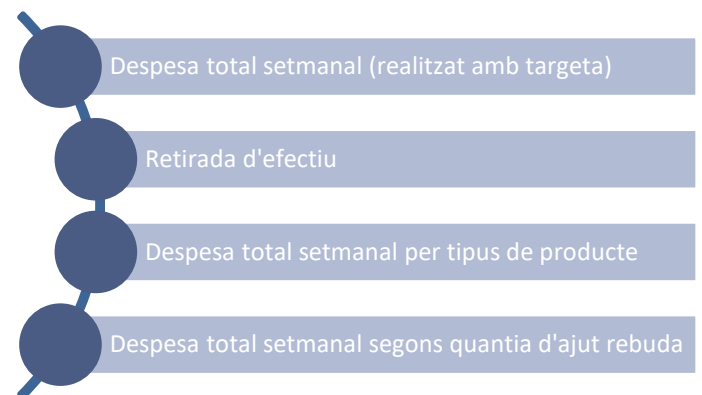

L'avaluació de la implementació ha permès conèixer com ha funcionat el procés d'atorgament de l'ajut, mentre que l'avaluació d'impacte ha consistit en revisar si ha estat efectiu.

Avaluació de l'impacte

S'utilitzen dades setmanals de comptes bancaris personals anònims de CaixaBank. En concret, es detallen les transaccions financeres realitzades en els comptes bancaris a nivell individual. Gràcies a la base de dades es poden identificar 25.083 persones que van ser beneficiàries de l'ajut per mitjà d'un únic pagament en almenys una convocatòria i amb servei de targeta bancària.

Figura 2. Variables analitzades

Entre el març del 2021 i el setembre del 2022 es van produir els pagaments de les dues convocatòries de l'ajut de manera esglaonada, de manera que el tractament es rep en onades. A partir del moment en que es produeix la transferència es defineixen diferents cohorts d'individus tractats i de control, que són els que encara no han estat tractats en cada onada.

Per tal de trobar quin ha estat l'efecte de l'ajut s'ha emprat la següent metodologia:

- **Dobles diferències esglaonades:** compara canvis i diferències en els resultats de les variables analitzades en el grup de persones tractades i el grup de comparació.

Resultats

L'avaluació de la implementació emfatitza que l'ajut va facilitar l'estabilitat de les persones beneficiàries, tot i no suposar un gran canvi ja que diverses opinions apunten a una quantia força limitada. L'avaluació de l'impacte complementa els resultats de l'avaluació de la implementació, ja que destaca que els efectes en el consum van ser de 100€ addicionals la primera setmana, un efecte petit que en un mes i mig es dilueix.

Avaluació de la implementació

Cobertura

Existeix un cert consens entre els agents entrevistats en considerar que el grau de cobertura va ser ampli. En general, una part dels agents indiquen que un dels motius pels quals no arribaria a tota la població objectiu era degut a que les persones treballadores entraven i sortien dels ERTO contínuament, i l'ajut requeria trobar-se en situació d'ERTO en un moment concret. Tot i així la cobertura mitjana ha estat del 74%.

Suficiència

No hi ha consens entre els actors en relació amb la suficiència de la quantia de l'ajut. Per una banda, els gestors pensen que l'import era adequat i que buscaven que la suma d'ERTO més l'ajut no superés al salari habitual de la persona treballadora. Per altra banda, la resta d'agents emfatitzava que la quantia era molt baixa, poc granular i no adaptada a les rendes més baixes.

Funcionament tècnic

Segons el que indiquen els agents, el procediment per sol·licitar l'ajut era senzill i accessible. El registre previ obté una valoració positiva com eina de gestió, com en altres ajuts. Es reconeixen problemes en el pagament d'alguna convocatòria per no disposar de les dades adequades, però aquests van quedar resolts a les següents convocatòries.

Valor afegit

Les persones entrevistades estan d'acord en el fet que l'ajut ha augmentat els seus ingressos i els ha aportat tranquil·litat. També mencionen que tot i ser una quantia petita, l'han pogut destinar per consum bàsic del dia a dia o per estalviar, però en cap cas per res excepcional.

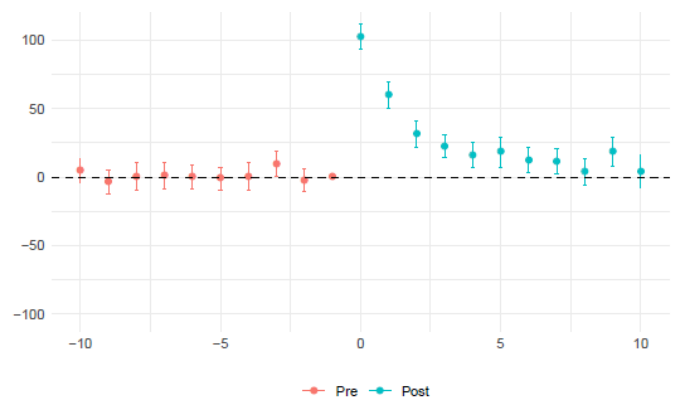
Avaluació de l'impacte

L'ajut va augmentar la despesa en totes les categories de consum analitzades en el moment en que es va rebre la transferència. Aquest efecte s'estima que va suposar un augment de la despesa d'aproximadament 100€ la primera setmana.

Si bé els efectes són significatius quan es rep l'ajut, aquest perden força ràpidament entre les següents 4-6 setmanes després de la transferència. L'efecte que perdura més en el temps és la despesa en productes essencials com l'alimentació.

En resum, els resultats de l'avaluació d'impacte indiquen que l'ajut va ser efectiu en destinar part de la quantia al consum de determinats béns. No obstant això, l'impacte es considera limitat.

Figura 3. Impacte estimat de l'ajut en la despesa setmanal total en les setmanes anteriors i posteriors a la transferència

Aprenentatges

L'avaluació de la implementació aporta els detalls sobre la perspectiva dels agents clau per tal d'entendre com va ser el desplegament de l'ajut i el seu funcionament. Paral·lelament, l'avaluació de l'impacte ha permès establir l'efectivitat de l'ajut amb un efecte positiu però limitat sobre el consum i la despesa en el moment en què es rep la transferència.

Facilitar la gestió de l'ajut amb consideracions prèvies en el seu disseny

Per tal d'evitar possibles complicacions alhora de coordinar i rebre informació d'altres entitats és recomanable que el disseny de l'ajut consideri quines són les dades necessàries o si s'han de realitzar comprovacions per dur a terme l'atorgament de l'ajut.

Conservar el sistema de registre previ i la declaració responsable

L'avaluació de la implementació ha destacat la inclusió del sistema de registre previ com un mecanisme de millora en l'administració de l'ajut i la declaració responsable que limita la documentació a lliurar en el moment de sol·licitud i agilitza el procés.

Impactes observats únicament en el moment d'arribada de l'ajut

Els efectes que s'han pogut identificar han estat limitat al curt termini, en concret a les setmanes posteriors a l'arribada de la transferència. Tot i la quantia reduïda de l'ajut, es calcula que aquest va augmentar la despesa setmanal de les persones beneficiàries en uns 100€.

Recomanacions

Revisar els condicionants de les quanties dels ajuts

Permetria evitar situacions en que els ajuts no s'ajustaven al salari habitual de la persona treballadora. Seria recomanable ajustar més la quantia a les necessitats específiques de la situació com als dies en situació d'ERTO i a la renda.

Millora del sistema d'intercanvi de dades

Per tal de garantir una gestió eficient de les transferències seria interessant explorar un sistema que permetés connectar dades entre entitats, facilitant la disponibilitat a l'equip gestor i la seva verificació i actualització.

Assegurar mecanismes que permetin fer comprovacions

Per tal de conservar les eines innovadores, com el registre previ o la declaració responsable, valorar inicialment la informació necessària per tramitar l'ajut i garantir que serà verificable de manera àgil.

Podeu consultar l'informe complet a www.ivalua.cat